No. 1559 | 1852

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5,00; voor de buitensteden ƒ 5,60, franco door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DINGSDAG, 8 JUNIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 7 Junij.

Aan onze vrienden in deze hoofdstad bevelen wij ten dringendste aan de herkeus van de aftredende leden der [illegible]

MR. M. H. GODEFROI.
MR. F. A. VAN HALL.
H. STOLTE.

Het *Handelsblad* geeft in zijn N°. van heden, editie van Zaturdag avond, eene proeve van de hem eigene onhandigheid. Hij bespreekt in een hoofdartikel »de aanstaande verkiezingen in Amsterdam" met het doel, om in de plaats van de heeren van Hall en Stolte te doen verkiezen de heeren Rochussen en Rijk. Naar onze overtuiging zijn de heeren Rochussen en Rijk goede kandidaten, de laatste beter dan de eerste; maar geen van beiden geschikter, noch van andere of van betere beginselen dan de heeren van Hall en Stolte.

Het is moeijelijk, om kandidaten, wat hunne bekwaamheid betreft, tegen elkander in de schaal te leggen. Dit is zeker, dat de heer van Hall in de verschillende [illegible], die hij bekleed heeft, bewijzen heeft gegeven, dat hij een knap Staatsman is. De heer Rochussen heeft die bewijzen nog te leveren. Hij heeft noch als minister van Finantien, noch als gezant te Brussel, noch als Gouverneur-Generaal van Oost-Indië, iets gewigtigs, wat den Staatsman kenmerkt, uitgevoerd: integendeel èn te Brussel èn op Java liet zijne [illegible] veel te wenschen overig, dat wij nu niet in herinnering [illegible].

Wat den heer Rijk aangaat, hij is een knappe zeeman en een goed administrateur. In het belang der marine was zijne keus wenschelijk. Maar in het belang der koloniale aangelegenheden, die de heer Stolte en als ambtenaar en als koopman heeft leeren waardeeren, is ook zijn behoud in de Kamer noodig En dewijl hij nu eenmaal zitting heeft gehad en hij zijne plaats met vrucht bekleedt, zoo weten wij niet waarom wij zijne kandidatuur zouden loslaten.

Vraagt men nu waarom het *Handelsblad* de heeren van Hall en Stolte gaarne over boord zag geworpen, dan zou een redelijk antwoord niet zijn te geven. Rochussen was minister van Finantien, toen van Hall minister van Justitie was: 't waren beiden mannen van ééne kleur, behalve dat de laatste aller verwachting door knapheid overtrof; de eerste integendeel verre beneden aller verwachting bleef. Daarbij komt dat ook de heer Rijk minister van Marine is geweest in het ministerie, waarin de heer van Hall den boventoon gaf, en de heer Rijk, voor zoo verre zulks bekend is, zich nooit als politiek mensch heeft doen gelden. Het *Handelsblad* voert alzoo niets aan tegen den heer van Hall, dat grond heeft, en tegen den heer Stolte beweert het slechts, dat zijne opinien in strijd zijn met die van den heer van [illegible] hebben met die [illegible]. Dit is voor ons eene reden om hem te behouden. De gewigtige en niet genoeg gekende aangelegenheden van den Oost moeten door des bevoegden kontradiktoir worden besproken, wil men zich niet aan proefnemingen wagen, waarbij het behoud van onze kolonien op het spel wordt gezet.

Men ziet uit het aangevoerde, dat er bij het *Handelsblad* gebrek aan argumenten bestond, om de heeren van Hall en Stolte aan de kiezers van Amsterdam te ontraden. Wat heeft men dan gedaan? Men heeft zijne toevlugt genomen tot erbarmelijke algemeenheden, die of overdreven, of onjuist, of ze is geheel in strijd met de waarheid zijn, en daarenboven nog het ongeluk hebben van regtstreeks te gaan tegen het doel van het *Handelsblad.*

Het vangt aan met ons ministerie bij dat van België te vergelijken, en ze beide gelijkelijk liberaal en beide bedreigd te beschouwen.

Als het waar kon zijn, dat ons gouvernement liberaal was als dat van België; dan zouden wij door de schildering van het *Handelsblad* er toe worden gebragt, om het onmogelijke te beproeven tot omverwerping van het ministerie. Nogtlians het *Handelsblad* weet, dat de stem der katholijke kiezers niet zonder invloed is in de hoofdstad, als deze zich de moeite geven van hunne stemmen uit te brengen. Ziet nu eens de handigheid van het *Handelsblad*, dat ons ministerie aanbeveelt op gronden, die, zoo zij bestonden, al de katholijke kiezers zouden oproepen om tegen het ministerie te stemmen. Doch neen, ons gouvernement is geen gouvernement van klubsen of geheime genootschappen, gelijk dat van België; ons gouvernement is geen werktuig in de handen en ten voordeele van eene partij, ten schade van het gemeene Vaderland, gelijk dat van België; ons gouvernement heeft door geen overheerschende klubsen den last gekregen, om aan den grondeigendom en aan de godsdienst alle krachten tot behoud der maatschappij te ontnemen, gelijk dat van België. Ons gouvernement is liberaal, ja, maar niet op de manier van het Belgiesch gouvernement. Wie het verschil wil zien tusschen het Brusselsche kabinet en dat van 's Hage lette alleen op de verkiezingen. Ons gouvernement laat de verkiezingen vrijelijk gaan, zonder eenigen den minsten invloed daarop uit te oefenen. Te Brussel integendeel is op dit oogenblik geen gouvernement meer; daar is het ministerie in eene verkiezingsklubs veranderd, die de geheele rijksadministratie, met al wat er aan vast is, misbruikt, om op de verkiezingen te drukken met alle gouvernementale krachten. En indien er in de handelingen een punt van aanraking is tusschen het ministerie Thorbecke en het ministerie Frère-Rogier, het is alleen in de Armenwet, die, wij hopen het, door ons ministerie merkelijk zal worden gewijzigd.

Dat verder ons ministerie bij de aanstaande verkiezingen door sommigen bedreigd wordt; dat is geheel uit de lucht gegrepen. Er is niemand die er aan denkt om nu het ministerie om ver te werpen. De ergste vijanden van ons gouvernement weten dat de druiven niet rijp zijn, en daarom hebben zij reeds bij voorraad verklaard, dat zij ze nu niet verlangen te plukken. Overigens de heeren van Hall en Stolte zijn zoo min gezind om onder de vlag van den heer Groen post te vatten, als de heeren Rochussen en Rijk. Zoodat ook dit bezwaar ten deze niets is afdoende.

Wij hebben weinig bezwaar tegen de schilderij, die het *Handelsblad* van de zich noemende *anti-revolutionnairen* ophangt. Wij hebben reeds sinds jaren voorzegd, dat die partij, zoo zij het politiek terrein meester werd, eene revolutie zou bewerken, omdat de staart den kop zou meeslepen. Maar tegen dit gevaar zijn de heeren van Hall en Stolte even krachtig, zoo niet krachtiger bestand, dan de heeren Rochussen en Rijk.

Uit Amersfoort schrijft ons een ongenoemde, dat er in dat distrikt geen sprake is van de verkiezing van den heer de Kempenaer, maar dat aldaar door verschillende kiezers worden beschermd de heer Groen van Prinsterer en de heer Pabst. Het verandert niets aan den stand der questie. Wij bidden de kiezers van het distrikt Amersfoort, dat zij trouw opkomen, om den heer Engelen te stemmen, die het vertrouwen van alle weldenkenden waardig is.

PROTESTANTSCHE VEREENIGING

ONDER DE ZINSPREUK: *UNITAS.*

Algemeene vergadering gehouden den 19 Junij 1851.

II.

Toutes les sociétés secrètes sont instituées pour détruire la société officielle.

De geheime Genootschappen, met name *Unitas*, wenden voor geene geheime genootschappen te zijn. Laat ons zien, wat van dit beweren is.

Wanneer dit beweren daarop steunt, dat de daden en handelingen van vele geheime genootschappen, ondanks de duisternis waarmeê zij omhuld worden, desniettemin toch aan 't daglicht komen, dan moeten wij dezen grond van verdediging om onderscheidene redenen afwijzen.

Vooreerst, zoo de daden en handelingen der geheime genootschappen aan 't licht komen — hoe komen zij aan 't licht? Een ieder weet hoe deze vraag te beantwoorden. De besturen der geheime genootschappen zijn het niet die ze openbaar maken; hunne besturen zijn het niet, die de jaarlijksche verslagen, in zoo verre die gedrukt worden, algemeen verkrijgbaar stellen, of ze althans met bereidvaardigheid mededeelen aan het belangstellend publiek. Integendeel, in den mond hunner besturen bleek het dat er verraad gepleegd is aan de heilige zaak van de genootschappen, zoo dikwijls een hunner leden het een of ander der bedoelde verslagen aan 't licht brengt. Geen enkel dier verslagen zal men dan ook ergens aantreffen; daar de leden der geheime genootschappen, enkele uitzonderingen daarbuiten, alle moeite aanwenden, om, getrouw aan het orderwoord der hoofden, ze zorgvuldig verborgen te houden. En ware het niet, dat deze en gene regtschapen Protestant, in een oogenblik van zwakheid in de geheime genootschappen medegesleept, die verslagen, om aan zijne verontwaardiging lucht te geven wegens de rampen, die door de geheime genootschappen aan het Vaderland toebereid worden, hetzij aan de redaktie van den *Katholiek*, hetzij aan ons ter hand had gesteld — wij zouden vele Protestanten in vijandelijke houding tegenover ons geschaard zien, zonder zelfs te vermoeden, dat zij te zamen eene krachtig georganiseerde magt uitmaken, en zonder nog veel minder te kunnen veronderstellen door welke hand en tot welk doel die legermagt op de been is gebragt geworden. Zoo weinig is het waar, dat de openbaarheid aan de bedoelingen en daden der geheime genootschappen gegeven, hen van de beschuldiging van diepe geheimhouding zou kunnen zuiveren. Overigens, verdedigde die hun gegeven openbaarheid hen tegen het verwijt van geheimhouding — dan moesten al die overige, hun geaffilieerde, geheime genootschappen, onder den naam van loges, van politieke associatien, van broederlijke klubsen, van venta's, enz. over Europa verspreid, waarin de gebeurtenissen der laatste jaren en eene welgeordende policie een zoo akelig maar helder licht geworpen hebben, evenzeer van de beschuldiging van geheimhouding verschoond worden.

Niet eens echter kennen wij, ten andere, de handelingen en daden van alle in ons land bestaande geheime protestantsche genootschappen. Voor zooverre die medegedeeld worden in de verslagen van *Hulpbetoon*, van *Welstand*, van *Unitas*, zijn wij er mede bekend; voor zooverre de redevoeringen hunner voorzitters, hetzij aan 't hoofd dier verslagen, hetzij afzonderlijk (als, bijv. de geweldige imprekatien tegen de Katholijken van prof. J. Bosscha) het licht hebben gezien, hebben wij die, dank hebbe de regtschapenheid van enkele Protestanten, gelezen. Doch, wat weet het publiek van de *Anti-Jezuitische Klub*, wat van het geheim genootschap, onder de zinspreuk: *Waakt*, wat van de *Kommissie van zamenwerking*, wat van *Phylacterion*? Niets, of zeer weinig. Van *Phylacterion* weten wij alleen, en deze kennis zijn wij aan een gemoedelijken predikant verschuldigd, wat het in den aanvang van zijne oprigting bedoelde. Daarover is reeds bij herhaling gesproken, en welligt dat wij in den loop van deze opstellen nog wel gelegenheid zullen hebben daar nader op terug te komen. Wij weten daarenboven van dit geheim genootschap, dat het in onderscheidene steden naamlijsten heeft doen opmaken, waarop voorkomen de namen van alle winkeliers, met aanduiding van hunne godsdienst, opdat geen lid van *Phylacterion* gevaar zou loopen, van een brood of een pond vleesch bij een katholijken winkelier te koopen. Wij weten eindelijk van dit genootschap, dat het ter gelegenheid van den dood van een algemeen geachten Amsterdamschen geneeskundige, die het vertrouwen mogt genieten ook van vele Protestanten, cirkulaires rondzond aan de leden van *Phylacterion*, hen aanmanende, om, zoo zij thans een geneeskundige te kiezen hadden, dan toch vooral geen anderen te kiezen dan een protestantschen, het liefst uit de zoodanige, die van *Phylacterion* leden waren. Deze feiten, waaruit men tot andere kan besluiten, zijn bekend en kunnen gekonstateerd worden. Verder echter strekt onze kennis niet. En zelfs zou het ons zeer verwonderen, indien ons gouvernement, als zoodanig (want ook in de bureaux der ministerieele departementen zitten er genoeg, die

er meer van weten, en niet van hooren zeggen), wel een uitgebreidere kennis had dan wij van die genootschappen, die zoo onmeedoogenloos de grondvesten slopen, waarop ons Staatsgebouw rust. Worden toch die genootschappen in alle overige landen als de gevaarlijkste vijanden beschouwd van den Staat — hier schijnt men er zich niet het minst aan te laten gelegen zijn, als begreep men niet, of als ware men onverschillig voor deze onbetwistbare stelling: »*que toutes les sociétés secrètes sont instituées pour détruire la société officielle*," d. i. dat alle geheime genootschappen ingesteld zijn, om de openbare maatschappij te verwoesten.

Nog een andere grond, waarop de geheime genootschappen tegen de beschuldiging van geheimhouding verdedigd worden, is evenmin aannemelijk. Wij vonden dien grond opgegeven in eene brochure, die bepaaldelijk ten voordeele van *Unitas* is uitgegeven, en zullen dien daarom bepaaldelijk aan het laatst verslag van *Unitas* ter toetse brengen. De door ons beoogde brochure is van Ds. H. L. Oort, predikant te 's Gravenhage, in ons vorig N°. reeds door ons aangehaald. Blz. 25 zegt hij als volgt: De Roomsche bladen hebben de beschuldiging sints lang voorgeworpen, dat de Protestanten geheime genootschappen hebben, om hunner kerke door list afbreuk te doen.... Wij noemen die bewering geheel valsch. Niet alles wat in het geheim geschiedt, behoeft immers kwaad te zijn? De aalmoes in het verborgen gegeven, zal toch wel beter zijn, dan die wordt rondgebazuind? Maar bovendien: wij vormen geen geheim genootschap. Wij zouden, indien het zoo ware, onze vergadering niet voor velen hebben opengesteld. Wij willen ons bestaan gaarne bekend zien. Onze rapporten behelzen te vele bijzonderheden en worden in te grooten getale gedrukt, dan dat wij een geheim genootschap zouden kunnen heeten. Wat wil men meer?... Welke openbaarheid begeert men toch billijkerwijze meer van ons? Zij die ons dat geheim verwijten zeggen ons ook niet, wat zij tot welzijn van hun gezin met echtgenoot en vrienden beramen. Zij gevoelen zich niet geroepen alom te openbaren, wat zij biddende tot God in hunne binnenkamers zoeken tot heil hunner kinderen." Tot zoo verre de zich »bedienaar van Gods woord" noemende heer H. L. Oort. Of echter een schuldiger misbruik van woorden ooit kan gemaakt worden, betwijfelen wij. Wat, wanneer men het er op toelegt de Katholijken systhematisch uit te hongeren en de ongelukkigen uit hun midden door geld, »door stoffelijke kracht," tot geloofsafval te brengen — doet men dan door list hunner Kerke geen afbreuk? Wanneer men dat in 't geheim, »door list," beproeft — verdient die daad dan [illegible] gebrandmerkt te worden? Mag het geld tot dat einde nu in 't verborgene besteed, gelijkgesteld worden met de aalmoes aan den ongelukkigen natuurgenoot, van welken aalmoes de eene hand niet mag weten, volgens het woord van de door velen zoo afgrijselijk belasterden Heiland, wat door de andere hand geschonken is geworden? — Wat, men zoude aldus »in 't verborgene" mogen handelen, omdat »zij, die u dat in 't geheim verwijten, u ook niet zeggen, wat zij tot welzijn van hun gezin met echtgenoot en vrienden beramen!" omdat »zij zich ook niet geroepen gevoelen, alom te openbaren, wat zij biddende tot God in hunne binnenkamers zoeken tot heil hunner kinderen!" O gij, ongelukkigen, die zoo durft spreken en niet eens meer gevoelt dat gij u aan de heiligste zaken met heiligschennende hand vergrijpt — wat durft gij spreken van het welzijn des gezins, van een stil gebed tot God tot heil der kleinen, gij, wier hart door haat verteerd wordt, gij, die de huisgezinnen maakt tot stookplaatsen van den haat, en geen ander doel schijnt te hebben dan den felsten haat, den haat tegen uwe andersdenkende landgenooten, voort te planten in de gemoederen uwer kinderen?

Doch, gij beroept u, ter uwer verdediging tegen de beschuldiging van geheimhouding, op de velen, die uwe vergaderingen bezoeken; op uwe rapporten, die te veel bijzonderheden behelzen en in te grooten getale gedrukt worden, dan dat gij een geheim genootschap zoudt kunnen heeten. Wie anders evenwel dan uwe eedgenooten en uwe mede-zaamgezwoornen bezoeken uwe vergaderingen? En wat doet het af, dat uwe rapporten in zoo grooten getale *gedrukt* worden? Dat beteekent immers niet dat zij ook buiten den kring der eedgenooten verspreid worden. En dan nog die rapporten — welke bijzonderheden bevatten zij, die u zuiveren van het verwijt van geheimhouding? Wat zij vermelden, doet u genoegzaam in uw verfoeijelijk karakter kennen. Geheel echter maken zij ons niet met u bekend. Daarvoor wordt er te veel dienaangaande door u verzwegen. Of zegt gij ergens welk het getal uwer leden is? in welke mate het is toegenomen? waar al uwe afdeelingen gevestigd zijn? uit welke leden het Hoofdbestuur is zamengesteld? wie uwe korrespondenten zijn? wie uwe agenten? wie de leden uwer permanente kommissie? wie de ondersteunden en waar zij wonen? Welke som uw budget bedraagt? En dan durft ge beweren, dat gij de openbaarheid niet schuwt, dat gij geen geheim genootschap zijt? Doch blijkt uw opzet van een geheim genootschap te willen zijn, niet uit de eigen woorden van het verslag van *Unitas*, blz. 41: Daarna werd, namens het Hoofdbestuur, kennis gegeven, dat het verslag *voor de Leden* zou worden gedrukt, *zonder vermelding van de namen van personen en plaatsen*, en voorts *onder weglating van al wat meer geschikt is voor vertrouwelijke mededeeling in deze vergadering, dan voor bekendmaking aan al de leden der vereeniging.* Niet eens derhalve durft men aan al de leden »bekend maken," wat in de algemeene vergaderingen van *Unitas* zoo al »vertrouwelijk medegedeeld" wordt! Wordt het zoo niet duidelijk, waarom haar verslaggever ditmaal zelf nog beknopter heeft willen zijn, dan ooit te voren (blz. 30)."

Wanneer het verslag van *Unitas* geene namen heeft mogen noemen, dan is in dat opzigt evenwel tegen het voorschrift gehandeld. Enkele namen toch komen daarin voor. De namen namelijk van Ds. Timmers Verhoeven, van 's Hage, Ds. Wildschut, van Amsterdam, van wijlen Ds. Kuijper, van Haarlem, van Ds. Schilt van Bodegraven, van Ds. Douwes Dekker, van den Helder, van Prof. Hofstede de Groot, van Groningen, van Ds. ter Haar, van Amsterdam, van wijlen baron van Lijnden van Sandenburg, van Utrecht, en van S. Geri, kostschoolhouder te Steenbergen — representanten van alle protestantsche rigtingen, van de Groninger, zoowel als van de orthodoxe, door den Heer van Lijnden vertegenwoordigd. En daar onder ook Ds. Ter Haar, de lofzanger van den onsterfelijken Aartsbisschop van Parijs, wijlen Mgr. Affre!

Dat de geheime Protestantsche Genootschappen zich tegenwoordig, het koste wat het kosten moog, tegen den blaam van geheimhouding verdedigen willen, blijke ook uit het volgende staaltje:

»In het *Noord-Hollandsche Weekblad*, uitkomende te Edam, lezen wij als volgt:

» *Een paar voor het oogenblik noodzakelijke opmerkingen.*

. . . .

»De heer J. DONKER is geen lid van een GEHEIM protestantsch genootschap."

Ook volgens het *Weekblad* is derhalve *Unitas* geen geheim genootschap meer!

Berigten uit Friburg melden het volgende:

»Sommigen vermoeden dat de Bondsraad genegen is de billijkheid en de konstitutie op te offeren aan zijne voorliefde jegens het radikalismus. Zij vreezen inderdaad dat de Friburgsche radikalen door den Bondsraad in het gelijk zullen worden gesteld tegen de te Posieux [illegible] zinde kiezers.

Anderen echter zijn van een tegenovergesteld gevoelen; zij meenen dat het niet missen kan of de radikale regering, die zich sinds zoo lang bij de katholijke bevolking gehaat heeft gemaakt, zal aftreden en die bevolking niet langer dwingen haar juk te torschen.

Alles hangt af van de beslissing, die de Bondsraad in deze teedere zaak zal nemen. In alle geval is de vrijlating der gearresteerde leiders een niet ongunstig teeken.

Intusschen, herinnert men zich nog met hooge belangstelling aan de volksvergadering van Posieux. Die manifestatie was in alle opzigten waardig, kalm, krachtig en inderdaad katholijk. Het Friburgsche volk heeft, onder de zigtbare bescherming der Voorzienigheid, eene der schoonste bladzijden zijner geschiedenis geschreven. De volksvergadering van Posieux is een gedenkwaardig feit, dat in regt een onbeschrijfelijken indruk heeft te weeg gebragt.

Inzonderheid is de bijeenkomst te Posieux gedenkwaardig wegens de orde, de kalmte en de waardige bezadigdheid die er heerschten. Het is te zien dat het Katholijken waren, die opkwamen om eenen heiligen pligt te vervullen, den pligt namelijk om hunne regten te handhaven, en aan de wereld te toonen, dat zij eene behoudsgezinde verdrukte meerderheid zijn, die onder het juk eener radikale minderheid gebukt gaat. Die waardigheid en kalmte blonk ook uit in de toespraken van den heer Veuilleret aan de vergaderde menigte, na het aannemen van het programma.

»Tegenover eene zoo indrukwekkende vergadering, zeide de begaafde spreker, moeten de boeijen, waarin het Friburgsche volk geketend ligt, van zelve uit de handen vallen van hen die ze hebben gesmeed. Dit is mijne hoop, als ik u zoo kalm zie en zoo waard de vrijheid te genieten! Men kent u niet genoeg. Wij willen eene plegtige gelofte afleggen voor onze eedgenooten, en ik kan in uwen naam spreken, want ik behoor tot de uwen; ik heb met u geleden.

»Wij willen het verledene niet in ons geheugen terug roepen, noch ons herinneren aan een tijdstip dat niet meer is. Wij zijn gevormd in de school des ongeluks; wij weten wat het aan een land kost, waar eene zoo hemeltergende verdrukking plaats heeft. Men late ons, volgens onzen aard en wensch, in ons kanton gerust als broeders leven, want wij zijn vereenigd door dezelfde behoeften en dezelfde belangen.

»Wij zijn niet vijandig gezind jegens de bonds-instellingen, maar wij vragen aan de hooge regering ééne zaak: gelijkheid in staatkundige regten namelijk voor elken Friburger, zoowel als voor ieder anderen Zwitser!

»Men kan eensgzind zijn met hen, die men eenmaal heeft bestreden. Onze vaders waren te Laupen in de gelederen der vijanden van het Zwitsersch eedgenootschap; en was er later wel ooit een getrouwer kanton? Zóó zullen wij ook handelen. Ja, aan het kanton Friburg zal regt geschieden, en weldra zullen onze eedgenooten begrijpen, dat Zwitserland het regt niet heeft om vrij te zijn, terwijl Friburg onder het juk gekromd ligt.

»Broeders, ik roep het u toe: hebt geduld en betrouw op de toekomst! Er staat geschreven: »zalig zijn zijn zij die hongeren en dorsten naar de regtvaardigheid, want zij zullen verzadigd worden!" Welnu, dit zal ook aan u geschieden!"

Deze toespraak bezielde de menigte met eene edele ontroering, vrij van toorn of opgewondenheid. Een handdruk, een vertrouwelijke blik en de uitroep: »Ja hopen wij!" was het stille antwoord op deze hartelijke woorden van den leider der vergadering, en allen keerden huiswaarts [illegible] toekomst; en te hunnent wedergekeerd, dragen zij er thans roem op, de zoo kalme volksvergadering te hebben bijgewoond, die hen zoo veel goeds deed hopen, ten einde in later jaren nog aan hunne kleinkinderen te kunnen zeggen: »Op den grooten dag van 24 Mei was ik ook te Posieux tegenwoordig!"

Hoe diep zou het niet te betreuren zijn dat zulk eene onberispelijke geestdrift [illegible] ware gekoesterd geweest, en dat de Bondsraad ten voordeele der [illegible] listische minderheid van het kanton Friburg besliste! Doch, dat dit niet geheel onmogelijk wordt geacht, of wel dat het radikale bestuur genoodzaakt zal worden af te treden, zou kunnen blijken uit de volgende zeer lezenswaardige beschouwingen van het dagblad *la Suisse*, over den tegenwoordigen toestand van Friburg. Men leest daar namelijk:

»Wij hebben aangetoond dat de volks-souvereiniteit in het kanton Friburg niet bestaat, en niemand zal beweren dat zij ergens bestaan kan, dan waar de meerderheid des volks hare politieke regten oefent; het is namelijk algemeen bekend en ontegenzeggelijk dat de meerderheid van het Friburgsche volk van hare regten is beroofd door het opleggen van den verpligtenden eed, die in strijd met die konstitutie en nadat deze geoktroijeerd was, is ingesteld.

»Het gezag in het kanton Friburg bestaat dus slechts *facto*, niet *jure*; en het is noch erkend, noch aangenomen [illegible] lingen gevestigd, tot dusverre niet heeft kunnen bestaan dan door de ontkenning des regts van de zijde der Bonds-autoriteiten, d. i. door de weigering die gevolgd is op het herhaald en dringend verzoek van de meerderheid des Friburgschen volks, dat het eedgenootschap de ongrondwettigheid zou erkennen, van den hem opgelegden eed en gevolgelijk het gemeen regt aan alle Zwitsers toebehoorend om vrij te stemmen.

»Toen het Friburgsche volk er in deze laatste dagen op bedacht was eene volksvergadering te houden, liet de Friburgsche regering, die zekerlijk nog talrijker troepen naar Posieux had gezonden, indien zij op derzelver trouw had kunnen rekenen, zich door bajonetten en door kanonnen, met brandend lont, omringen, en bovendien alle aanvoerders en invloedrijke mannen des land gevangen nemen die de gendarmen konden magtig worden. De bondsraad hield, volgens de openbaar gemaakte verslagen, beraadslagingen, die elke der partijen in haar voordeel heeft kunnen uitleggen, en zond vervolgens twee bondskommissarissen, in last hebbende een naauwkeurig verslag te geven van den stand der zaken en die maatregelen te nemen welke zij noodig mogten achten, om zoowel de grondwet des kantons als de Bondskonstitutie te doen eerbiedigen.

»Intusschen werden de aanvoerders des volks gevangen gezet, omdat zij een grondwettig regt hadden uitgeoefend, betreffende het houden der door het volk geëischte vergadering. Zij hebben zich met de zaak bemoeid, [illegible] te toomen, [illegible] handhaven, en de *Narrateur*, het orgaan der Friburgsche regering, berigt ons dat die burgers, aan welker hoofd zich de voormalige raadsheer Charles bevond, gearresteerd zijn als beschuldigd van de misdaad van hoog verraad! Andere zeer eervolle burgers hebben het kanton moeten verlaten, om aan den kerker der diktators te ontkomen.

»De konstitutien zijn geschonden en het opperste bondsgezag is blijkbaar niet gehoorzaamd. Ziedaar een toestand, waaruit men ten spoedigste moet geraken."

De heer de Fernouillet, uitmuntend met Duitschland bekend, schrijft in de *Univers*:

»De katholijke gedachte heeft in Duitschland veel te lang gesluimerd.

»Het uur is daar van haar ontwaken, 't ontwaken van den leeuw.

»Zij heeft reeds een groot gedeelte van haar oude gebied weder ingenomen; weldra zal zij het geheel hebben terug erlangd.

»En als dat gebeurd is, breidt zij zich uit, dat is haar regt; de vijand moet verootmoedigd en verwonnen worden."

»Daar is een tal van menschen aan het werk, en de wijsheid Gods, *de wezenlijke muze*, bezielt hen.

»Het trotsche Protestantismus zegt reeds niet meer: *Het rijk des verstands behoort ons*, maar het zweet van angst."

»De orthodoxe Lutheranen (zij worden schaars), hebben eene vereeniging gevormd voor de verspreiding van heiligen-beelden.

»Dat is een nieuw verschijnsel: *risum teneatis amici!* de zonen der hervorming beelden-vrienden!

»Ziet, zoo komen zij reeds schoorvoetend tot ons; weldra zullen zij in den draf komen aanloopen!"

Men schrijft ons uit Bergen op Zoom, dd. 5 Junij:

»De Konferentie van den H. Vincentius van Paulo alhier, is wederom, gelijk in 1850, door H. M. de Koningin begiftigd geworden met twee prachtige vazen, [illegible] haar te houden liefdadigheids-verloting. »Dit rijk geschenk is van H. M. met eerbiedige dankbaarheid ontvangen, en doet de belangstelling in onze loterij niet weinig vermeerderen."

Men schrijft uit Beek, onder 's Princenhage, dd. 1 Junij het volgende:

»Gisteren had alhier de wedstrijd plaats, die door het Handboogschutters-Gezelschap *St. Sebastiaan* alhier, was uitgeschreven. Reeds vroeg in den morgen had het dorp een feestelijk aanzien, bijna van alle woningen wapperde de vaderlandsche driekleur, en bij den ingang tot de feestplaats prijkte eene sierlijke, met groen getooide eerepoort. Ofschoon niet zeer door het weder begunstigd, zag men, behalve de afgevaardigden van 21 mededingende schutterijen, eene ontelbare menigte van hier en elders zamenvloeijen, om het konkours bij te wonen of den plegtigen optogt te zien.

»De plegtigheid begon met eene toespraak van den [illegible] eene [illegible] geëerbiedigden Koning Willem III, als Opper-Beschermheer der Schutterij, hetwelk door een driewerf herhaald *hurah!* werd beantwoord, waarop het vaderlandsche *Wilhelmus* werd uitgevoerd door de muzijk van het 5de regement infanterie. Vervolgens begon de optogt, die waarlijk plegtig mogt genoemd worden, en door de menigte banieren en vaan[illegible] Onmiddellijk na den optogt [illegible] de strijd geopend door zes schutters van *St. Sebastiaan*, waarna de wedstrijd een' aanvang nam.

»Na den afloop des wedstrijds bleek uit het verslag der geschoten punten, dat de verguld zilveren medaille, als eerste prijs, was behaald door de schutterij *Ons Genoegen* te Etten, met 226 punten; de zilveren medaille viel, als tweede prijs, ten deel aan de schutterij *Hoort Wederzijds* te Sprundel, met 199 punten, terwijl het Eerekruis, voor de meeste punten was behaald door den schutter F. Moerings, van de schutterij *St. Sebastiaan* te Hoeven; met 49 punten, alles in 14 schot. De bronzen afstands-medaille moest te beurt vallen aan een der schutterijen van Tilburg: *Fijne Mast - Oefening en Vermaak of Vriendschap;* doch door de edelmoedigheid van den Beschermheer, Baron Nahuys, werd aangenomen, dat elk dezer schutterijen eene afstands-medaille zoude ontvangen. — De Eeremedailles werden aan de overwinnende schutterijen uitgereikt door den edelen Beschermheer, Baron Nahuys van Burgst, die den schutters in eene kernachtige toespraak, mede onder het oog bragt, de vereerende onderscheiding hun van wege Z. M. te beurt gevallen, en hen, ook als vergelding daarvoor opwekte tot liefde voor Koning en Vaderland. [illegible] eer genoot, uit handen van Z. M., de zilveren medaille voor het schieten der meeste punten, te ontvangen, werd het voorbehouden, den heer F. Moerings met het Eerekruis te versieren.

Wij ontvangen weder ter plaatsing het volgende:

»De twee Oude Luidjes brengen door deze, zoo als vroeger, de hartelijkste dankbetuigingen aan hunnen edelen en onbekenden weldoener voor de op den 26 Mei jl., aan de redaktie van *de Tijd* toegezondene ƒ20."

Te Amersfoort is door den gemeenteraad tot wethouder benoemd, de heer W. P. J. Maas Geesteranus.

In het kiesdistrikt Hoogeveen heeft bij de stemming voor een lid der Provinciale Staten van Drenthe geen der kandidaten de meerderheid bekomen. Herstemming tusschen de heeren Jhr. H. J. P. van der Wijck en Mr. J. W. J. baron de Vos van Steenwijk, die respektivelijk 40 en 37 van de 280 uitgebragte geldige stemmen op zich vereenigden.

Z. M. heeft tot burgemeesters van de navolgende gemeenten benoemd, als: van Kamerik Houtdijken, Kamerik Mijzijde, Zegveld en 's Gravesloot, A. van Loon; van Cothen, Doorn, Langbroek, Maarn en Maarsbergen, H. J. van Bennekom.

TILBURG, 4 Junij. Nadat heden morgen omstreeks tien uren een zware regenbui, vergezeld van harde donderslagen, zich boven deze stad had ontlast, deed zich gedurende twee uren eene drukkende hitte gevoelen, toen eensklaps ten twaalf ure uit het Z. W. een allerhevigst onweder losbarstte, vergezeld van eene verschrikkelijke regen- en hagelbui, die ruim een half uur aanhield. De hagelsteenen waren ter grootte van 2 en 3 Nederl. duimen en vielen even als de regen bij stroomen. Heden middag ten vier ure hernieuwde zich het onweder met een noordenwind; zware donder- en bliksemslagen wisselden elkander weder gedurende een half uur af. Er is bijna geen huis of er zijn een menigte glasruiten in verbrijzeld; inzonderheid de fabriek van de heeren Pollet en het ziekenhuis hebben veel geleden. Van verdere ongelukken heeft men niets gehoord.

(*N. R. C.*)

DOKKUM, 2 Junij. De gesteldheid der Vlasprijzen is deze week in dezelfde verhouding als de vorige week; het te veld staande vertoont zich zeer voordeelig; in de Woudstreken staat het buitengewoon schoon en laat niets te wenschen over.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 5 Junij. Er heerscht heden zoowel als gisteren eene buitengemeene schaarste van belangrijk nieuws.

Het Wetgevend Ligchaam heeft gisteren eene korte zitting gehouden, waarin zij met 191 tegen 5 stemmen het wetsontwerp aannam, op de misdaden en overtredingen door Fransche onderdanen op vreemd grondgebied bedreven. De heer Bouhier de l'Escluse hield eene vrij scherpe redevoering tegen het wetsontwerp.

— Men verzekert, dat binnen kort een ontwerp van wet tot wijziging van het posttarief aan het Wetgevend Ligchaam aangeboden zal worden. Bij dit tarief zou onder anderen het porto van brieven, die hier op de post worden bezorgd om in de stad zelve te worden besteld, eene vermindering ondergaan, namelijk van 15 tot 10 cent. Intusschen zou deze vermindering alleen betrekking hebben op gefrankeerde brieven.

— De *Moniteur* behelst heden het berigt, dat het tusschen Frankrijk en Sardinië gesloten traktaat van koophandel, ten spoedigste in werking zal komen,

Hetzelfde blad deelt ook eene cirkulaire mede van den heer de Maupas, opzigtens de reorganisatie van het korps kommissarissen van politie.

— De *Constitutionnel* bevat heden een nieuw artikel over de betrekkingen van Belgie met Frankrijk.

Dit tweede artikel van den heer Granier de Cassagnac in den *Constitutionnel* heeft niet minder opziens verwekt dan het eerste. De ongepaste aanvallen, die men daarin vindt, worden algemeen afgekeurd.

— Toen de bekende brief van den graaf van Chambord, waarin aan de legitimisten de eedsweigering voorgeschreven wordt, in Frankrijk aankwam, hadden reeds velen van die partij den eed van trouw aan het tegenwoordig gouvernement afgelegd. Doch het gouvernement schijnt op de gehechtheid en trouw van die allen nog niet te kunnen rekenen, gelijk blijkt uit een door de dagbladen openbaar gemaakten brief van eenen legitimist, den graaf de La Suze, waarin hij verklaart »den door hem als lid van den gemeenteraad onlangs afgelegden eed weder in te trekken overeenkomstig hooge inzigten waarvan hij nu eerst kennis had ontvangen."

De verpligting om trouw aan het tegenwoordig gouvernement te zweren, is nog niet tot de geestelijkheid uitgestrekt. Daaromtrent leest men in eenen brief uit Parijs, door de Belgische *Indépendance* medegedeeld, het volgende: »Het denkbeeld is geopperd om ook de van staatswege bezoldigde kerkelijke personen, dat is de hooge geestelijkheid, de vikarissen-generaal en de pastoors, den eed te doen afleggen; de geestelijken van lageren rang, die uit de kerkgoederen onderhouden worden, zouden daarvan natuurlijk vrij blijven. Eenige bisschoppen zijn daarover geraadpleegd; maar de door hen in het midden gebragte tegenbedenkingen hebben doen zien hoe veel moeijelijkheden men bij de uitvoering van dat denkbeeld zoude kunnen ontmoeten, en men heeft het opgegeven."

Er zijn echter doorgaans wel onderrigte bladen, die dit berigt een uit de luchtgegrepen verzinsel noemen en die verklaren dat het plan om den eed van den geestelijken te vergen, nimmen bij de regering heeft bestaan.

— Te Toulouse is het feest der Arenden met den meesten luister en in goede orde gevierd.

MADRID, 24 Mei. Alhier is aangekomen een Fransch generaal, die, naar men zegt, door Lodewijk Napoleon belast is met eene zeer teedere en personeele zending die op staatkunde en huwelijksplannen betrekking heeft.

De Engelsche gezant dringt met kracht aan op het behoud van het konstitutioneele regering-stelsel in Spanje. De geruchten nopens een *coup d'etat* zijn op nieuw in omloop gekomen. Men spreekt ook van de mogelijkheid van een konflikt met het leger, voor het geval, dat het dekreet (dat binnen weinige dagen voor de derde maal aan de koninklijke goedkeuring zal onderworpen worden) zal worden afgekondigd, krachtens hetwelk eene algeheele staatkundige, administrative en militaire reorganisatie in Spanje zou tot stand komen.

— Het gerucht liep hier dat Engelsche troepen te Port-Mahon waren geland, en dat zij met de Spaansche militairen waren slaags geweest. De *Espana* spreekt dit tegen.

— Eene Engelsche maatschappij heeft zich belast met het leggen van een spoorweg van Grenada naar Malaga langs Antequera, met een zijtak op Cordova, alwaar de baan bij de geprojekteerde linie van Sevilla naar Madrid zal aansluiten. De heer Mariano Miquel de Reynoso, minister van openbare werken, kondigt aan dat voor rekening der regering een aanvang zal worden gemaakt met het leggen van den spoorweg van Alcazar de San Juan naar Cindad, langs Manzanares en Almagro.

ENGELAND.

LONDEN, 5 Junij. Aan het bureau van binnenlandsche zaken is heden een kabinetsraad gehouden.

— Volgens berigten uit Noord-Amerika had de Senaat besloten geldelijke ondersteuning te verleenen aan de Colling-stoombootdienst. De presidentskeuze begon al meer en meer de aandacht te trekken, naar mate het tijdstip der verkiezing naderde. Kossuth had zich naar de watervallen van Niagara begeven, ten einde zijne gezondheid te verbeteren.

Het fraai gebouwde Nederlansche oorlogsfregat *Prins van Oranje*, hetwelk in de haven van New-York lag, werd door alle klassen der bevolking druk bezocht; men prijst algemeen de netheid en zindelijkheid aan boord van dien bodem heerschende.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 5 Junij. Wij vernemen dat onze geliefde Koning in den loop van den zomer eene wapenschouwing in de Rijnprovincie houden zal, en bij die gelegenheid den eersten steen van de nieuwe vaste Rijnbrug, alhier leggen zal.

— Men schrijft uit Frankfort, 4 Junij, De bondsvergadering heeft sedert ruim 14 dagen geen zitting gehouden; Dadelijk na de aankomst van den president graaf Thun, zal zij hare werkzaamheden weder hervatten.

— Men schrijft uit Bern, dat er nog geen schijn is van het hervatten der tolverhandelingen tusschen Zwitserland en het Duitsche tolverbond, daar men alvorens den uitslag der tol-konferentien te Berlijn wil afwachten,

— In het kanton Friburg heerscht nog eene gedachte spanning. Sommigen vreezen een opstand, indien het bewind niet aftreedt.

BERLIJN, 5 Junij. Bij Koninklijk besluit van 27 Mei ll, is bekend gemaakt, dat de vrije invoer van graan, peulvruchten, meel enz., in plaats van tot ultimo Augustus, zoo als bij besluit van 2 Maart ll. was bepaald, tot ultimo September e. k. verlengd is.

— Men schijnt in den jongsten ministerraad, nog tot geen besluit nopens de pairskwestie gekomen te zijn.

WEENEN, 3 Junij. Een keizerlijk patent van den 27 Mei bevat bepalingen betreffende de drukpers, waardoor tevens de perswet van 13 Maart 1849 buiten werking wordt gesteld. Volgens § 23 kunnen buitenlandsche drukwerken door de hooge politie voor den ganschen omvang van den keizersstaat verboden worden. Volgens § 3 moet van ieder nummer van een periodiek geschrift uiterlijk een uur voor de uitgave een exemplaar bij de overheid gedeponeerd worden. Van ieder ander drukwerk moet uiterlijk drie dagen voor de verzending aldaar een excemplaar gedeponeerd worden. Van periodieke drukwerken, van politieken inhoud wordt bovendien een borgtogt gevorderd, welks bedrag bij meer dan 2 maal 's weeks verschijnende 10,000, 7,000 of 5,000 fl. beloopt naar mate dezelve in plaatsen van meer of min dan 60,000 en 30,000 inwoners het licht zien. Na tweemaal wegens revolutionnaire strekkingen te zijn berispt geworden, kan zoodanig geschrift voor drie maanden geschorst worden. Langer verbod of geheele opheffing kan slechts door de hooge politie worden uitgesproken.

— De Oostenrijksche handelsvloot is, sedert 1851, vermeerderd, met 219 schepen, 8624 tonnen en 910 matrozen.

ITALIE.

De Russische gezant, graaf de Boutenieff, is den 27 Mei van Florence te Rome teruggekeerd.

De *Resorgimento* verzekert, dat de nieuwe [illegible]

minister van finantien, de heer Gibrario, in den loop der tegenwoordige zitting het nieuwe ontwerp van wet betreffende de nationale bank aan de Kamers zal aanbieden.

Voorts verneemt men uit Turin, dat de minister van justitie eerstdaags aan beide Kamers het lang besproken ontwerp zal indienen op het burgelijk huwelijk.

Het den 26 Januarij ll. tusschen Sardinië en Belgie gesloten verdrag, tot de uitlevering van misdadigers, is, bij Koninklijk dekreet, den 2 Junij te Turin uitgevaardigd, in werking gesteld.

Het eerste nommer van de *Patria*, die een orgaan van de uiterste regterzijde is, ziet sedert eenige dagen te Turin het licht.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 7 Junij.

GETROUWD (3 Junij): F. J. Jansen met M. C. Fambach.

BEVALLEN (4 Junij): J. F. J. Oosterbaan, geb. van der Ven, Z.

OVERLEDEN (1 Junij): A. A. Overdiep, 32 j — (2 Junij): M. J. Claus, 31 j. — (4 Junij): P. Huidekoper, 54 j. - J. d. Leeuw, 41 j.

Van 31 Mei tot 5 Junij 1852 zijn ingeschreven:

Voltrokken Huwel.	53.	Levenloos aangegeven Zonen	6.
Geborenen	146.	dito dito Dochters	2.
Overledenen	114.	Elders overl. en albier ingeschreven	10.

Totaal	Gehuwde Paren	981.	Sedert primo Januarij 1852.
	Geborenen	3805.	
	Albier overledenen	2596.	
	Elders overl. en albier ingeschr.	106.	

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 56 5/16	Livorno	2/m.	*f* 38⅞
„	zigt	„ 56⅝	Napels	„	„ 81⅛
Bordeaux	2/m.	„ 55¾	Petersburg	„	„ 1,84½
„	½/m.	„ 56	Weenen	6/w.	„ 29¼
Madrid	3/m.	„ 246	Augsburg	„	„ 35⅜
Cadix	„	„ 246	Frankfort	„	„ 98¾
Seville	„	„ 242	Hamburg	2/m.	„ 35 3/16
Bilbao	„	„ 243	„	zigt	„ 35 7/16
Lissabon	„	„ 42	Londen	2/m	„ 11,97½
Porto	„	„ 42	„	zigt	„ 12,02½
Genua	2/m.	„ 46⅝	Rotterdam		„ ⅛

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

	pCt.	5 JUNIJ 4½ u. gebl.	7 JUNIJ 4 u.		gebl.
NEDERL., Werkel. Sch.	2½ pCt.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Dito Dito	3	73⅜	73⅜		
Dito Dito	4	93⅝	93½	93¾	93⅝
Dito Obligatien O. I.	4	93			
Amortis. Syndic.	3½				
Handel-Maatschappij	4½		116		
Aand. Rijn-Spoorweg					
Aand. Holl. S. M.		87¼			
Obligatien					
BELGIE, Obligatien 1844					
Cert. bij de Belg. Bank.	2½				
Dito bij Rotsch. en Volksv		50			
FRANKRIJK, Obligatien	3				
SPANJE bij *Ardoin* 1835	5				
Dito Nieuwe	1	21 5/16	21 7/16	21½	
Dito 2/m. Beurveil.					
Dito	3	47½	47⅝		
Dito Binnenl. 2400 P.		43 9/16	42¾	42 13/16	
Coup. Bewijzen.		2¾	2¾		
Passive		5⅝	5⅝		
Fransche Uitgest.		5⅝	5⅝		
PORTUGAL te Londen 5 pCt. nu	4	39½	39½	39⅜	
Dito Dito		37 7/16	37 7/16		
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	106¾	106¾	106⅞	
Dito Dito 1828 en 1829		105¾	105¼		
Cert. bij d°. 1831 en 1833		95½			
Dito	4½				
Dito bij *Hope*	4	90 7/16	90½		
Dito bij *Stieglitz en C°.*		89⅞	90		
Dito bij id. 5de Serie	4				
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6		68⅜		
Cert. van dito			68⅞		
POLEN, Aand. à fl. 500					
Dito met Lot. » 300					
AMERIKA, Bank-Actiën		4½			
PRUISSEN, Aand met Lot. R. 50	*f*				
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	75⅝	75 5/16	75⅜	
Dito	2½				
Dito Nieuwe	2½	39¼	39⅛	39¼	
Dito Nieuwe	5	85⅞	86		
Ween. Bank bij *Goll en C°.*					
Dito	4	66			
Letter B	5	85 7/16	85⅝	85¾	
Aand. met Loting fl. 500	*f*				
Nieuwe dito	250				
NAPELS, Cert. *Lam en Bouwer*	5 pCt.		99½		
BRAZILIE te Londen 1824	5				
Dito Leening 1843	5				
Dito £ 200					
PERU	5				
MEXICO	3	25 11/16	25½	25⅝	23½
VENEZUEL à £ 100	3½	41	41		
GRENADA à £ 100	2	21⅜			
ECUADOR à £ 100					

Polen, Cert 4 pCt. 81½, ⅝; Grenada uitgestelde 8⅜, 9 1/16; id. Venezuela 15½; Grieken 5 pCt. 8⅔.

Zoo Binnenl. als Buitenl effekten werden heden voor hoogere prijzen verhandeld, en blijven inzonderheid van eerstgenoemden 4 pCt. meer gewild en van de laatste Nieuwe Met. Amst., welke sedert Zaturdag ¼ pCt. gerezen zijn. Overigens was de omzet in alle de andere soorten vrij geanimeerd. In Amerik. ging weinig om.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt, Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 2 pCt.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 5 Junij. Belg. leen. 2½ pc. 53⅛; 1840, 5 pc. 100½; 1848, 100; 1852, —; Spanje Ard. 1 pc. 21 1/16; Binnenl. 3 pc. 43 11/16; Coupons —; Rom. Leening 1835 —.

PARIJS, 5 Junij. Fransche 3 pc. 71,45; id. 4 pc. —,—; 4½ pc. 100,15; Schatk. 4,—; Bank-Actien 2785,—; Belg. 1840, 5 pc. 100⅞; 1842, 5 pc. —; 4½ pc. —, 2½ pc. —; Rusland 4½ pc. —; Napels 5 pc. —,—; Spanje, Buitenl. 3 pc. 48⅛; Binnenl. 3 pc. 44¼; Holl. 2½ pc. 62; Piemont 1834, —,—; 1849, —,—; 1852, —,—; Haïti —,—; Rom. Leening 1850, 94¾.

LONDEN, 5 Junij. Cons. kont. 100⅜ a 100½; op tijd 100⅜ a 100½; Braz. 99½ a 100; 1829/39 98 a 100; Den. 3 pc. 78½ a 79½; N. L. 5 pc. 104 a 105; Ecuad. 4⅛ a 4⅜; Gren. 20¼ a 20⅞; Uitgest. 8⅝ a 8⅞; Mexiko 31½ a 31¾; Peru 4½ pc. 102½ a 103½; Uitgest. 62¼ a 63½; Rusl. 1822 5 pc. 116 a 117, (N.) 4½ pc. 104 a 104½; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 36½ a 37½; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 21⅛ a 21¼; 3 pc. 47½ a 48; Coup. cert. 2⅝ a 2⅞; Passive 5⅜ a 5⅝; Holl. 2½ pc. 62 a 62½; id. 4 pc. 93¼ a 93¾; Venez. 39 a 40; Uitgest. 15 a 15½.

BERLIJN, 5 Junij. Schuldbr. 3½ pc. 90½; Loten 125; Rusl. Stiegl. 4 pc. 94½; Pools. 4 pc. 84¼; Loten fl. 200 21; id. fl 300 151½; id. fl. 500 89; Amsterdam zigt 143⅞; id. 2/m. 142¼.

HAMBURG, 5 Junij. Rusl. Eng. Leen. 110½; Stiegl. 4 pc. 89¾; Spanje, Ard. 5 pc. 20½; Binnenl. 3 pc. 41¼.

FRANKFORT, 5 Junij. Met. 5 pc. 79; 4 pc. 63; 2½ pc. 41¼; Bank-Actien 1355; Darmst. Loten fl. 50 93½; id. fl. 2 29⅝; Badensche Loten fl. 50, 54⅜; id fl. 35, 38½; Nassausch 27½; Holl. 2½ pc. 61¼; Werk. Sch. 4 pc. 93¼; Sijndic. 3½ pc. 93⅝

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 7 Junij.

GRAANMARKT.

Tarwe tot vorige prijzen ter verzending en aan cons. verkocht; in Entr.: 125 ℔ n. Elve *f* 215; in cons.: 129, 131 ℔ b. Pools. *f* 282, 288; 127 ℔ o. dito *f* 290; 130. 132 ℔ p. o. Rostocker *f* 277, 283.

Rogge in een doen met weinig handel, verkocht: 125 ℔ Brab. *f* 205; 122 ℔ Pruiss. *f* 192; 121 ℔ dito *f* 190; 126 ℔ o. Pommer *f* 208.

Garst flaauw: 114 ℔ n. Deens. *f* 162.

Haver zonder handel.

Boekweit *f* 5 lager; 122 ℔ Amersf. en Nijkerker *f* 193.

Op 9 vaten Olia dadelijk 53½; Oct. 55 ℒ. *Raapolie* op 6/w. *f* 32; Vliegend *f* [illegible] Sept. [illegible] *Lijnolie* op 6/w. *f* 31¼; Vliegend *f* 30½; [illegible] op 6/w. *f* 39. *Raapkoeken* per 1040 st. *f* 57, 61. *Lijnkoeken* per 104 st. *f* 8, 10½.

LONDEN, 4 Junij. *Ruwe Suiker.* Heden werd er veel gedaan uit de hand en meestal tot hooger prijzen dan de verleden week. Voor 4000 k. blond Havana is 37 a 39 s. betaald. *Geraffineerd.* Er blijft steeds goede vraag voor Gestampte eng. en de prijzen zijn ferm tot 28 s. 3 d. a 28 s. 6 d. In Gestampte Hollandsche zijn belangrijke partijen gedaan tot 23 s, 6 d. a 26 s. 6 d. en Superior tot 27 s. a 27 s. 6 d.

Koffij. Naar native Ceylan was weinig vraag. In veiling zijn 1060 z. opgehouden tot 45 s. voor goed ord. De markt is stil, maar ferm. Naar Plantage is meer vraag.

Rijst. Bengaal was heden meer gezocht en in veiling zijn 5,430 z. grootendeels verkocht tot volle prijzen; middel a goed middel wit 9 s. a 9 s. 6 d.; goed gepereld 10 s. a 10 s. 6 d.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 7 Junij. Volgens brief van kapt. G. Schlichtenbreedt, voerende het schip Eolus, van hier naar Suriname, in dato 20 Mei. bevond hij zich toen op 43° 6' N. Br. 12° 11' W. L., aan boord was alles wel.

ROTTERDAM, 6 Junij. Het schip Lucia Maria, Kapt. Barends, v. Soerabaya n. Amst. den 14 April. te St. Helena binnengeloopen, is, aldaar ter reede liggende, met een ander schip onklaar geraakt en heeft daardoor waarschijnlijk eenige schade bekomen.

BINNENGEKOMEN:

HELVOET, 4 Junij. J. H. Zeeman, Jan Daniel, Batavia, 1 van Brouwershaven, gesleept door de stoomboot Kinderdijk. - 5 Junij. H. H. Smilde, de Hoop, Lissabon.

UITGEZEILD:

TEXEL, 5 Junij Lnt. 1e kl. J. G. Pietersen, Cycloop, Ned. Oorlog Stoomschip, Schotland. - P. Clequdert, [illegible] Suriname. - J. C. van der Veer, Wilhelmina Frederika, id. — 6 Junij. H. Visser, Dorothea, Batavia. - W. B. [illegible]erka, Stad Tiel, id. - G. J. Loekzen, Oceaan, Soerabaya.

HELVOET, 6 Junij. G. Ouwehand, Riga, Curaçao.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 25 Mei, op 44° Br. 14° Lengte Orion, Kapt. Borgbort. v. Dordrecht n. Batavia.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 7 Junij in lading naar:

Ludwigh. & Heilbr. P. Hartman, Eleonora.

AMSTERDAM 5 Junij vertrokken:

Mainz J. Leijdekker, Maintz N°. 2.
Ludwigh. & Heilbr. L. A Hartman, Ludwigh. N°. 4.

KEULEN, 4 Junij aangekomen:

Kapt. J. Ram van Amsterdam met 4300 ctn.
„ W. van Oijen „ Rotterdam „ 3000 „

ADVERTENTIEN.

(1974) Heden behaagde het den Alwijzen God, mijne geliefde Dochter ANNA MARGARETHA, in den ouderdom van ruim 22 jaar, na een smartvol lijden en bediend met de laatste H. H. Sacramenten, tot zich te nemen.

AMSTERDAM, 2 Junij 1852. De Wed. H. VAN BLARCUM, geb. VAN LAAR.

(1983) Heden gewerd mij tot mijne diepe droefheid het berigt van het onverwacht afsterven van mijnen veelgeachten broeder, den Zeer Eerwaarden Heer JOANNES JOSEPHUS SCHMIDT, r. k. Pr. en sints ruim 15 jaren Pastoor te Noorden, aldaar den 1 Junij ll. in den ouderdom van 49 jaren en 7 maanden, na voorzien te zijn van de HH. Genademiddelen der Kerk, overleden.

AMSTERDAM, 3 Junij 1852. M. C. SCHMIDT.

(1984) Heden overleed, na een kortstondig doch smartelijk lijden en na voorzien te zijn geweest met de H. H. Sacramenten der stervenden, in den ouderdom van 56 jaren, mijn geliefde Echtgenoot HUBERTUS PETRUS PRINZEN; wat ik en mijn kinderen in hem verliezen, kunnen alléén zij beseffen die den overledene van nabij gekend hebben.

HELMOND, 4 Junij 1852. A. PRINZEN, geb. HOCKERS.

Kiezers-Vereeniging
DE
GRONDWET.

Bij de verkiezing van drie leden voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal op Dingsdag 8 Junij, stelt de Vereeniging aan de Kiesgeregtigden albier voor hunne stemmen uit te brengen op de aftredende Heeren,

Mr. M. H. GODEFROI.
H. STOLTE.
Mr. F. A. VAN HALL.

Namens het Bestuur,
H. CROOCKEWIT, *Voorzitter.*
(1973) R. DANIEL WOLTERBEEK, *Secretaris.*

Een Jongeling van fatsoenlijke familie, theoretisch in het vak der Notariële wetenschappen [illegible] daarin verder practisch [illegible] toor geplaatst te worden, waar hij, zonder genot van salaris werkzaam kan zijn. Heeren Notarissen hierop reflecteerende, gelieve zich te adresseren onder letter S, aan het Bureau van *de Tijd*, N. H Courant. (1985)

De geneesheer SCHAEPMAN, eigenaar van het Geneeskundig **BAD- en GEZONDHEIDSHUIS** te *Zwolle*, vereerd met het vertrouwen van een niet onaanzienlijk getal Zieken en Lijdenden, beveelt vooral bij het intredend zomersaisoen zijne Inrichting den landgenooten aan. Het toenemend gebruik dat men van zijn Etablissement zoowel des zomers als des winters maakt, heeft hem in staat gesteld eene uitbreiding aan hetzelve te geven, die het niet geheel onwaardig maakt om onder de belangrijkste geneeskundige stichtingen gerangschikt te worden. (1780)

Bij den Uitgever dezer Courant is van de pers gekomen,

A. M. D. G.

WAAROM BEN IK KATHOLIEK.
EERSTE ANTWOORD
VAN
DEODATUS.

Dit Volksboekje is geschreven met het doel, gelijk de schrijver zelf aangeeft, om het bewustzijn in het volk te verlevendigen van de waarheid die het bezit, en opent eene [illegible]

Om het voor een ieder verkrijgbaar te stellen, en de verspreiding daarvan zoo algemeen mogelijk te maken, is de prijs bepaald op slechts 12½ Cts.

Morgen worden ze algemeen verkrijgbaar gesteld.

Alsmede:

DE GEESTELIJKE STRIJD,
OF
DE CHRISTELIJKE VOLMAAKTHEID,
TER BEOEFENING VOOR ALLE STANDEN;
VAN
PATER SCUPOLI.
Bewerkt door P. J. HESSEVELD, Pastoor.
Prijs 70 Cents.
Ten voordeele van het Aloysius-Gesticht.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever